

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Štefana Sekelského v trestnej veci obžalovaného **R. B. pre trestný čin podvodu** podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák., na verejnom zasadnutí 24. novembra 2010 v Bratislave prejednal odvolanie obžalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 3. októbra 2008, sp. zn. 4T 18/2000, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 258 ods. 1 písm. e/, ods. 2 zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. por.) **zrušuje sa** napadnutý rozsudok vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu.

Na základe § 259 ods. 3 Tr. por. obžalovaný R. B. podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. (v znení zák. č. 183/1999 Z.z.) **sa odsudzuje na trest odňatia slobody na 5 (päť) rokov.**

Podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. **sa obžalovaný na výkon trestu zaraďuje do III. (tretej) nápravno výchovnej skupiny.**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný R. B. uznaný za vinného z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. v znení zák. č. 183/1999 Z. z. na tom skutkovom základe, že

ako spoločník a konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným G.G. v období rokov 1997 a 1999 uzatváral prostredníctvom riaditeľov pobočiek tejto obchodnej spoločnosti B. K., R. J. a neskôr S. L., Ing. P. U.U. a R. K.K. s fyzickými osobami zmluvy o tichom spoločenstve v zmysle ustanovenia § 672 a nasl. Obchodného zákonníka, bez možnosti vypovedania zmluvy ktorejkoľvek zmluvnej strany, ktorými preberal vklady od občanov na dobu jedného roka a po splatnosti zmluvy o tichom spoločenstve sa zaviazal vrátiť tichým spoločníkom vklad, ako aj vopred dohodnutý zisk z vkladu vo výške 40 % pred zdanením, pričom takto získané finančné prostriedky nepoužil na vopred dohodnutý účel – podnikanie, len v malom rozsahu z nich uskutočnil vyplácanie vkladov a zisku zo splatných zmlúv a z veľkej časti ich použil iným presne nezisteným spôsobom; už v čase uzatvárania zmlúv si bol zároveň vedomý, že podmienky splnenia záväzkov voči všetkým tichým spoločníkom nebude môcť reálne dodržať, pričom v čase od novembra 1998 až do jeho zadržania už nevyplácal vklady ani zisky splatných zmlúv o tichom spoločenstve, čím celkom 1 993 tichým spoločníkom (konkrétne mená uvedené vo výroku napadnutého rozsudku) spôsobil

celkovú škodu vo výške najmenej 282 219 186 Sk (dvestoosemdesiatdva miliónov dvestodevät'násťtisíc jednostoosemdesiatšesť korún).

Uložil mu za to podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 11 (jedenásť) rokov, pre výkon ktorého, podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. zaradil ho do III. (tretej) nápravno-výchovnej skupiny.

Podľa § 49 ods. 1 Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. uložil mu aj trest zákazu obchodno-podnikateľskej činnosti na 7 (sedem) rokov.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie obžalovaný. V písomných dôvodoch podaného odvolania poukazoval na skutkovú podstatu trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. konkrétne na existenciu priameho alebo nepriameho úmyslu páchatel'a tento trestný čin spáchať. Má za to, že nebolo jeho cieľom obohatiť seba alebo iných tým, že uvedie niekoho do omylu a spôsobí tým škodu na cudzom majetku. Poukazoval pritom na výpovede svedkov Ing. J. Ž., V. I., L. P. a Ing. V. T..

Doznal, že počas chodu spoločnosti G. niekedy síce precenil svoj obchodný úsudok, ale nikdy nemal v úmysle uviesť tichých spoločníkov do omylu a na ich úkor sám seba obohatiť. V nadväznosti na to namietal, že krajský súd sa nevysporiadal s viacerými výpoveďami svedkov, ktorí potvrdzovali jeho obhajobu.

Je toho názoru, že súd tiež porušil jeho právo na obhajobu – zásadu ústnosti a bezprostrednosti a tiež ďalšie ustanovenia Trestného poriadku v súvislosti s výmenou dvoch členov senátu, pričom s ohľadom na dĺžku trestného konania má za to, že dochádza k porušovaniu ďalších zákonov, ide najmä o ústavu Slovenskej republiky a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Nestotožňuje sa so znaleckým posudkom Ing. T. B.. Ten pri jeho vypracovávaní vychádzal len z tých účtovných dokladov, ktoré mu boli poskytnuté. Keďže však účtovníctvo spoločnosti G. nebolo vedené v súlade s predpismi a nie všetky úkony v ňom boli zachytené, znalec sa tak nemohol vyjadriť ku všetkým okolnostiam a zhodnotiť tak komplexne fungovanie spoločnosti.

Uložený trest považuje za neprimerane prísny a v rozpore s účelom trestu. Je toho názoru, že v konkrétnom prípade boli splnené podmienky pre použitie § 40 ods. 1 Tr. zák. a to preto, že od údajného spáchania skutku ku dňu podania odvolania uplynulo 10 rokov, v mieste bydliska požíva dobrú povesť a po celý ten čas vedie usporiadaný život.

Vzhľadom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd zrušil podľa § 258 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, písm. d/ Tr. por. rozsudok Krajského súdu v Žiline a vrátil vec tomuto súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie, prípadne, aby napadnutý rozsudok podľa § 257 písm. b/ Tr. por. zrušil a trestné stíhanie zastavil, resp. aby mu Najvyšší súd ako súd odvolací uložil trest na dolnej hranici trestnej sadzby.

Na základe tohto odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 252 Tr. por.) primárne konštatujúc, že odvolanie je prípustné (§ 245 ods. 1 Tr. por.) a že nebol zistený dôvod na rozhodnutie podľa § 253 ods. 1, ods. 3 Tr. por., preskúmal podľa § 254 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým mohol obžalovaný podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je čiastočne dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom považuje za potrebné uviesť, že v predmetnej trestnej veci už v minulosti rozhodol uznesením zo dňa 23. septembra 2004, sp. zn. 3 To 7/2004, ktorým na podklade odvolania obžalovaného zrušil napadnutý rozsudok

a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie krajskému súdu s právnym názorom, ktorým bol krajský súd viazaný.

V tomto štádiu trestného konania preskúmaný rozsudok Krajského súdu v Žiline je výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym podstatným chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci, alebo na možnosť uplatnenia práva obžalovaného na obhajobu v rámci zásad ústnosti a bezprostrednosti ústneho konania. Zodpovedá skutočnosti, že v priebehu trestného konania, v štádiu po zrušení a vrátení veci krajskému súdu, došlo k zmene zložení senátu, a to v osobe sudcu JUDr. Daniela Hudáka, ktorý bol menovaný do funkcie štátneho tajomníka a prísediacej Daniely Bílkovej, ktorá sa vzdala funkcie prísediaceho sudcu.

Predseda Krajského súdu v Žiline opatrením z 10. augusta 2006 v dôsledku dočasného prerušenia funkcie sudcu JUDr. Daniela Hudáka, určil namiesto tohto, sudcu JUDr. Máriu Urbánovú.

Podľa § 264 ods. 3 Tr. por. súd, ktorému bola vec vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, rozhodne v rovnakom zložení senátu alebo ten istý samosudca; **to neplatí, ak by to pre závažné prekážky nebolo možné.**

Dočasné prerušenie funkcie sudcu JUDr. Daniela Hudáka v dôsledku jeho menovania do funkcie štátneho tajomníka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za závažnú prekážku.

Podľa § 219 ods. 2 Tr. por. pri pokračovaní v odročenom hlavnom pojednávaní oznámi predseda senátu podstatný obsah doterajšieho pojednávania. Ak sa však zmenilo

zostavenie senátu alebo ak to treba z iného dôvodu, musí byť hlavné pojednávanie vykonané znova; **to neplatí, ak obžalovaný súhlasí so zmenou prísediaceho v zložení senátu.**

Obžalovaný R. B. na hlavnom pojednávaní konanom dňa 20. decembra 2006 vzal na vedomie zmenu zostavenia senátu a súhlasil so zmenou v zložení senátu namiesto prísediacej Daniely Bílkovej - Mgr. P. Bričkovským.

Za takéhoto stavu potom všetky následne vykonávané procesné úkony boli vykonávané v súlade so zákonom, pri rešpektovaní práva obžalovaného na obhajobu a v rámci neho aj zásady ústnosti a bezprostrednosti súdneho konania.

Zákomom predpísaným spôsobom a v súlade s ustanovením § 2 ods. 5 Tr. por. vykonal krajský súd dostupné dôkazy potrebné pre poznanie skutkových okolností nevyhnutných pre zákonu zodpovedajúce rozhodnutie o obžalobe, ktorá na obžalovaného R. B. bola podaná. Krajský súd vypočul svedkov B. H., I. R., R. K., Ing. P. U., V. I., P. T., M. B., Ing. J. B., JUDr. J. S., Ing. V. G., V. M. a tiež aj znalca T. B., a po doplnení dokazovania aj o tie listinné dôkazy, ktoré tvoria obsah záznamu v zápisnici o hlavnom pojednávaní, nemožno činiť záver o úspešnej obhajobe obžalovaného R. B.. Krajský súd vykonané dôkazy pritom vyhodnotil jednotlivo, vo vzájomných súvislostiach ako aj v celom ich súhrne logickým a zároveň aj podrobne a presvedčivo odôvodneným spôsobom, ktorému z hľadiska pravidiel stanovených pre hodnotenie dôkazov tak, ako sú uvedené v ustanovení § 2 ods. 6 Tr. por., nemožno nič vytknúť. Pri hodnotení dôkazov prvostupňový súd reagoval aj na obhajobné vyjadrenia obžalovaného o tom, že činnosť v spoločnosti G. s.r.o. nebola nikdy založená na podvode alebo klamstve, pričom tieto preklenul úvahami, s ktorými sa Najvyšší súd Slovenskej republiky v celom rozsahu stotožnil.

Krajský súd na tomto základe vyvodil z vykonaných dôkazov vo všetkých smeroch správne a úplné skutkové zistenia, ktoré zodpovedajú obsahu dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní.

Zo správne zisteného skutkového stavu vyvodil krajský súd aj správny právny záver, keď uznal obžalovaného R. B. vinným zo spáchania pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. v znení zákona č. 183/1999 Z.z.

Preto o vine a právnom posúdení konania obžalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky nemal pochybnosti.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku vo výroku o trestoch, ktoré boli obžalovanému uložené Najvyšší súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa napriek tomu, že správne a v súlade so zákonom zistil skutkový stav, nesprávne a v rozpore s ustanovením § 23 ods. 1 a § 31 ods. 1 Tr. zák. uložil obžalovanému neprimerane prísny trest odňatia slobody.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. zák. účelom trestu je chrániť spoločnosť pred páchatelmi trestných činov, zabrániť odsúdenému v ďalšom páchaní trestnej činnosti a vychovať ho k tomu, aby viedol riadny život, a tým výchovne pôsobiť aj na ostatných členov spoločnosti.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. zák. pri určení druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne na stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť (§ 3 ods. 4), na možnosť nápravy a pomery páchatel'a.

V preskúmvanej trestnej veci čiastkové skutky, pre ktoré sa viedlo trestné stíhanie boli dokončené zadržaním obžalovaného, teda 27. septembra 1999. Prokurátor krajskej prokuratúry podal obžalobu na krajský súd 22. novembra 2000. Vo veci bolo prvýkrát rozhodnuté rozsudkom 11. decembra 2003 a po jeho zrušení opakovane až 3. októbra 2008, teda po deviatich rokoch od spáchania skutku, eventuálne, súd s konečnou platnosťou rozhodol až 24. novembra 2010, teda po jedenástich rokoch od spáchania skutku.

Podľa § 2 ods. 4 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní musia (okrem iného) trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie a musia dôsledne zachovávať občianske práva zaručené ústavou.

Podľa článku 48 ods. 2 prvá veta ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Prerokovanie veci v primeranej lehote požaduje aj Európsky dohovor o ľudských právach, ktorý v článku 6 ods. 1 prvá veta stanovuje, že pri rozhodovaní o trestnom obvinení je každá dotknutá strana oprávnená na spravodlivé a verejné prerokovanie svojej veci uskutočnené v primeranej lehote nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ukončenie trestnej veci obžalovaného po jedenástich rokoch od spáchania skutku nemožno považovať za konanie bez priet'ahov a v primeranej lehote i keď na druhej strane treba uviesť, že na dĺžke súdneho konania nesie určitú vinu aj samotný obžalovaný. Bez ohľadu na uvedené, treba ale konštatovať, že obžalovaný R. B. po celú túto dobu nedostal sa do rozporu so zákonom a odvtedy nebol odsúdený. Podľa odpisu z registra trestov pred spáchaním teraz prejednávanej trestnej činnosti má síce vykázané tri záznamy o odsúdeniach, na tie sa však vzťahuje fikcia o neodsúdení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po zvážení vyššie uvádzaných skutočností dospel k záveru, že trest odňatia slobody uložený súdom prvého stupňa v trvaní 11 (jedenásť) rokov bol síce trestom uloženým v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby, avšak vzhľadom na dĺžku času, ktorá uplynula od spáchania žalovaného skutku, bol by pre obžalovaného trestom neprimerane prísny. V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že účel trestu je vymedzený v § 23 ods. 1 Tr. zák. tak, aby spolu so splnením účelu Trestného zákona podľa § 1 ods. 1 a trestného konania podľa § 1 ods. 1 Tr. por., **včasným odhalením a postihom páchatel'om** zamedzil im páchať trestnú činnosť a ochránil tak pred páchatel'mi trestnej činnosti ostatných občanov.

S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky má za to, že v prípade obžalovaného R. B. účel trestu možno dosiahnuť aj trestom odňatia slobody na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby. Uložil mu ho vo výmere 5 (piatich) rokov zo zákona nepodmienečne, ktorý trest považuje za primeraný všetkým okolnostiam prípadu, aj osobe obžalovaného a v konečnom dôsledku aj za spravodlivý. Účinnosť trestného postihu totiž nemožno hodnotiť len s ohľadom na kvalifikovaný znak konkrétnej skutkovej podstaty trestného činu, ale vždy s ohľadom na to, či trestný postih v konkrétnom prípade zodpovedá správne mu zhodnoteniu všetkých kritérií uvedených v ustanovení § 23 ods. 1, § 31 ods. 1 a § 3 ods. 4 Tr. zák. a podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky takto uložený trest odňatia slobody spolu s trestom zákazu činnosti, výrok ktorého o jeho uložení odvolací súd ponechal nedotknutý, považuje za zákonný a správny.

Zaradenie obžalovaného pre účely výkonu trestu odňatia slobody do III. (tretej) nápravno-výchovnej skupiny má oporu v ustanovení § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. z dôvodu, že obžalovaný bol odsúdený za trestný čin taxatívne uvedený v ustanovení § 62 ods. 1 Tr. zák.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodol tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 24. novembra 2010

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.

predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Štefan Sekelský

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová